

Dobré ráno, Lucie, dobré ráno, Moravo!

Jméno místa Hlinsko má v republice více míst. Já mám dnes na mysli Hlinsko v Čechách v Pardubickém kraji. Město leží na řece Chrudimce v prostoru mezi Žďárskými vrchy a Železnými horami v nadmořské výšce 583 metrů. Má přibližně 10000 obyvatel. Název je snad podle hlíny – tradice řemesla hrnčířství. V Hlinsku najdeme kostel Nanebevzetí Panny Marie, židovský hřbitov (byla zde silná židovská komunita), tvrz, pěknou budovu radnice na náměstí, muzeum a galerii (zde je každoročně výstava Výtvarné Hlinecko), památková rezervace Betlém.

V galerii vystavuje Hanuš Schweiger (1854 – 1912) a Schweigerův žák z Akademie výtvarných umění v Praze Oldřich Blažíček (1887 – 1953). O. Blažíček se narodil ve Slavkovicích, tedy před 130 lety, shodou okolností včera mu byla v rodné obci odhalena pamětní deska. Blažíček je spolu s Josefem Jamborem (1887 – 1964) považován za zakladatele vysočinské krajinářské školy.

V Hlinsku jsem byl tři dny minulý týden spolu s vnoučaty Kamilkou a Peťou. Co nás nejvíce zaujalo? Návštěva muzea a galerie. Určitě část města Hlinsko, která se jmenuje Betlém, kde jsme i bydleli. Zde nejsilnější zážitek: Josef Fidler, který jako jediný na světě ručně tká bavlněné výrobky (např. šátky, šály) tzv. žinylka. Dělá si celou přípravu. Pozorovali jsme neuvěřitelný koncert rukou pana Fidlera. Co bylo až k neuvěření – tkal na úplně novém ručním stavu, který vyrábí další šikovný člověk v nedaleké vesnici. I na začátku 21. století se vyrábí ruční tkalcovské stavy!

Ještě uvedu některé osobnosti, které se pojí k Hlinsku. Učitel a spisovatel Karel Václav Rais není zdejším rodákem, ale učil zde na gymnáziu a škola nese jeho jméno. Rodákem je sochař Karel Lidický (nedaleko kostela je jeho rodný domek s pamětní deskou a bustou před domem), rodačkou je i herečka Valerie Kaplanová (známe na příklad z filmů slunce, seno... a Jára Cimrman ležící, spící).

Při procházce městem jsme si všimli i pamětní desky s textem Památce rodiny Adámkových, která se zasloužila o všestranný rozvoj Hlinska. Však když jsme přišli do muzea, slečna průvodkyně nás hned na začátku prohlídky upozornila na Karla Adámka (1840 – 1918), který byl určitě hlavním reprezentantem rodiny.

V Hlinsku jsou stále tradiční výroby: pivovar (pivo Rychtář), mlékárna (výrobky Tatra), Technolen (zejména technické tkaniny – výrobky ze lnu, třeba průmyslové a požární hadice, plachty, hnací řemeny. Bohužel už není ETA, dlouholetý výrobce domácích elektrospotřebičů. Od roku 1871 má město i železnici (trať Havlíčkův Brod – Pardubice), o její zbudování se zasloužil také Karel Adámek.

Dvě hodiny pěšky – asi 11 kilometrů je z Hlinska do Ležáků. Návštěva tohoto pietního místa byla tedy dalším silným zážitkem. Tragický osud maličké vesnice se naplnil 24. června 1942. Prostor bývalé obce působí skutečně silným dojmem, návštěvu i tohoto místa velmi doporučuji.